

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 00105-33/2019/5

Datum: 27. 6. 2019

Odgovor na poslansko pobudo Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi z ustanovitvijo pokrajin

Predsednik Državnega zbora Republike Slovenije mag. Dejan Židan je dne 3. 6. 2019 Vladi Republike Slovenije posredoval pisno poslansko pobudo poslanca Državnega zbora Republike Slovenije Zmaga Jelinčiča Plemenitega v zvezi s pobudo Vladi Republike Slovenije, da naj začne razpravo o ustanovitvi oziroma oživitvi zgodovinskih pokrajin.

Ustava Republike Slovenije je lokalno samoupravo uvrstila med temelje ustavne ureditve kot eno temeljnih demokratičnih načel v državi. Načelo decentralizacije oblasti oziroma jamstvo lokalne samouprave je umeščeno med uvodne splošne določbe ustave, ki opredeljujejo vrednote slovenske države in načela družbene ureditve. V 143. členu ustava ureja pokrajine kot drugi nivo lokalne samouprave v Sloveniji. Pokrajine so opredeljene kot samoupravne lokalne skupnosti, ustanovljene za opravljanje lokalnih zadev širšega pomena in z zakonom določenih zadev regionalnega pomena. Glede na dosedanje dogajanje in izkušnje na področju regionalizma, ko kljub več poskusom ni bilo doseženo širše soglasje o ustanovitvi pokrajin, ministrstvo ocenjuje, da je treba področje lokalne samouprave reševati celostno in v tem okviru poiskati tudi odgovor o vlogi, nalogah in številu pokrajin v Sloveniji.

V procesu decentralizacije Slovenije in ustanavljanja pokrajin sta z ustavnega vidika posebej pomembni vprašanja ureditve pristojnosti pokrajin, ki se morajo gibati med pristojnostmi države in pristojnostmi občine ter ureditve financiranja pokrajin, ki pa je v vsebinski soodvisnosti z dodeljenimi pristojnostmi. Določitev pristojnosti pokrajin je posebej zahtevno, saj morajo biti pristojnosti skladne s funkcijo pokrajine, na drugi strani pa pravno čim bolj razmejene od pristojnosti države na eni strani in občine na drugi strani. Temeljno vodilo za decentralizacijo Slovenije je načelo subsidiarnosti in zakonodajalec mora jasno razmejiti pristojnosti med občino, pokrajino in državo, saj se bo le na ta način lahko ugotavljala obveznost in odgovornost centralne oblasti in decentraliziranih oblasti. Pokrajinam je ob ustanovitvi potrebno dati najprej njihovo vsebino: to so njihove izvirne naloge, ki omogočajo uveljavljanje interesov, ki se oblikujejo na regionalni ravni, pri tem pa jih ne obremeniti z obsežnejšim izvajanjem državnih nalog.

Problematika vzpostavitve pokrajin je aktualna od ustanovitve občin v letu 1994, še posebej ko se je tekom let njihovo število povečalo na 212. Spremenjeni 143. člena Ustave Republike Slovenije v letu 2006 določa pokrajine kot sestavni del sistema lokalne samouprave. Z zahtevo za 2/3 podporo navzočih poslancev zakonu o ustanovitvi pokrajin pa je bila postavljena visoka ovira pri izvedbi ustave oziroma vzpostavitvi drugega nivoja lokalne samouprave. Tega problema so se zavedali tudi v koalicijskih strankah ob sklenitvi Koalicijskega sporazuma o sodelovanju v Vladi Republike Slovenije za mandatno obdobje 2018 – 2022, ko so zapisali, »Ob potrebnem družbenem in političnem konsenzu, ki se bo odražal v potrebni ustavni večini v Državnem zboru, bo treba izvesti vse potrebno za ustanovitev pokrajin.«.

Vlada Republike Slovenije ugotavlja, da je bilo v preteklosti več neuspešnih poizkusov ustanovitve pokrajin. Izdelane so bile strokovne študije, ki nudijo politiki zadostne osnove za odločanje, potrebno pa je politično soglasje predvsem o velikosti pokrajin, to se pravi o njihovem številu. V skladu s koalicijsko pogodbo bo vlada stremela k izvedbi ustave v delu, ki se nanaša na pokrajine.